

Beleidsplan Integraal cultuurbeleid Ingelmunster

2009-2013

1 Inleiding

Het doel van dit zeer ruim beleidsdomein is het bevorderen van de culturele en maatschappelijke participatie en de individuele ontplooiing van jong en oud. Deelnemen aan cultuur, hier in de ruimste zin van het woord, bevordert de democratische ingesteldheid en burgerzin. Investeren in deze ruime vrijetijdssector is investeren in de leefbaarheid van de samenleving.

Cultuur is een grondrecht voor iedereen, ongeacht de achtergrond of levenscontext. Gezien het maatschappelijk belang, moet iedereen, ook wie minder kansen heeft gekregen of dreigt uit de boot te vallen, gelijke toegang hebben en aangemoedigd worden tot participatie. Netwerking is hierbij een belangrijk gegeven en een uitdaging om samenwerkingsverbanden aan te halen met andere spelers op het veld.

Cultuur wordt hoofdzakelijk gedragen door weliswaar uiteenlopende verenigingen waarbij de inzet van de vele vrijwilligers centraal staat. Ze vertegenwoordigen het sociaal kapitaal van onze gemeente en zijn de drijvende kracht voor de cultuurbeleving van onze inwoners. Juist om deze reden is het belangrijk dat ze actief betrokken worden bij de beleidsvoering.

De gemeente heeft de opdracht om via aangepaste infrastructuur, ondersteuning en aanbod deze sector te ondersteunen waarbij ze er moet over waken drempelverlagend te werken en ervoor te zorgen dat het vrijetijdsaanbod voor iedereen bereikbaar is.

2 Omgevingsanalyse

2.1 Algemene situatieschets

Ingelmunster is een kleine gemeente met iets meer dan 10 000 inwoners, gelegen in een verstedelijkt gebied. De open ruimte is bijgevolg zeer beperkt. Ze situeert zich centraal in West-Vlaanderen op amper 10 km afstand van Kortrijk, Roeselare en Tielt. Deze steden met een uitgebreid sport-, jeugd- en cultuuraanbod zijn samen met de aangrenzende gemeente Izegem zeer vlot bereikbaar met de wagen of het openbaar vervoer.

De werkloosheidsgraad is zeer laag, nauwelijks 5,9 % in 2005 t.o.v. 8,3 % voor het Vlaamse gewest. Opvallend is de stijging van het aantal alleenstaanden (850 in 2000, 944 in 2005). Jammer genoeg neemt de kansarmoede toe en zit de gemeente op het niveau van het Vlaamse Gewest (6,8% van de kinderen werden geboren in een kansarm gezin). In de gemeente wonen een honderdtal vreemdelingen, afkomstig uit ongeveer 20 landen.

Ingelmunster kent een verouderde bevolking. Slechts 27% is jonger dan 25 jaar. Ongeveer een gelijkaardig percentage (25 %) is ouder dan 60 jaar. Net zoals in andere Vlaamse gemeenten neemt de grijze druk toe en is de ontgroening een feit. Beide tendensen zullen in de komende decennia een invloed uitoefenen op de wijze waarop deelgenomen wordt aan het maatschappelijk leven. Ongeveer 75% procent van de 55-plusser is niet meer actief op de arbeidsmarkt. Deze jongsenioren zijn hoger geschoold dan de vorige generatie senioren, beschikken over veel vrije tijd en stellen anderzijds wel kwalitatief hoge eisen aan de invulling van hun beschikbare tijd. Het is een uitdaging voor de vrijetijdssector om niet alleen een aangepast aanbod aan te bieden maar ook om hen te engageren binnen de brede waaier van het socio-culturele leven.

Het verenigingsleven is een belangrijke maatschappelijke pijler. Ingelmunster telt 25 socio-culturele verenigingen die aangesloten zijn bij de culturele raad. Daarnaast zijn er 52 sportverenigingen waarvan 32 aangesloten zijn bij de sportraad. De kinderen en jongeren kunnen zich aansluiten bij diverse jeugdverenigingen. De jeugdraad voorziet in aanvullende activiteiten waar ook de niet aangesloten kinderen terecht kunnen. Het jeugdhuis "De Kontrabas" is, met haar vele activiteiten een belangrijke ontmoetingsplaats voor de jongvolwassenen uit de gemeente. Vanwege haar aandacht voor culturele activiteiten maakt ze de brug tussen jongeren en volwassenen. Een speler waarmee zeker rekening moet gehouden worden bij het uitstippelen van een cultuurbeleid.

De gemeente kent een traditie van wijk- en buurtwerkingen. Koplopers zijn de wijken aan beide uitkanten van de gemeente, nl. De Menne en De Kriek. Hun jaarlijkse feesten hebben een uitstraling over de ganse gemeente. Andere wijkwerkingen zijn beperkter, maar niettemin belangrijk omdat ze de mensen uit hun huizen lokt en dwingt om deel te nemen aan het maatschappelijk leven binnen de gemeente. Sinds een tweetal jaar worden de buurtwerkingen via een

gemeentelijke toelage ondersteund en dit met een positief gevolg : nieuwe werkingen worden opgezet en oude worden nieuw leven ingeblazen.

Ingelmunster telt zes scholen, verspreid over 8 vestigingsplaatsen. De scholen bieden kleuter-, lager, bijzonder lager en de eerste graad van het middelbaar onderwijs aan. Tevens is er een filiaal van de afdeling 'Muziek en Woord' van Izegem en een filiaal van de kunstacademie van Tielt gevestigd.

2.2 Gemeenschapscentrum, cultuurdienst en verenigingsleven

2.2.1 Infrastructuur en spreiding over het grondgebied :

De gemeente Ingelmunster heeft geen deelgemeenten en daardoor kan de organisatie van het culturele leven centraal gebeuren. Niettemin vormt het kanaal dat de gemeente in twee opsplijst voor een aantal inwoners en zeker voor de minder-mobielen een buffer. Het vroegere Don Bosco werd een aantal jaren geleden door de gemeente aangekocht en stelselmatig gerenoveerd. Centraal gelegen, in de buurt van een aantal scholen en voorzien van een tuin met speeltuigen, wordt het centrum zowel door jong als oud gebruikt. Parkeren kan niet in de onmiddellijke omgeving maar op wandelafstand ligt een grote parking. Toch kan de infrastructuur niet voldoen aan de behoeften van alle verenigingen zodat velen een ander onderkomen hebben, meestal in een zaaltje verbonden aan een café. Voor activiteiten die buiten het gemeenschapscentrum doorgaan kunnen de verenigingen beroep doen op de uitleendienst.

Voor grote activiteiten kunnen de erkende verenigingen beroep doen op de evenementenhal, gelegen aan de sporthal. Door de opbouw van de ruimte en het gebruik van aangepaste materialen leent de zaal zich uitstekend voor grotere manifestaties zoals een muziekoptreden.

2.2.2 De cultuurdienst

De cultuurdienst is door wisseling van personeel en door opsplitsing van opdrachten onvoldoende uitgebouwd. Met de aanwerving van de cultuurbeleidscoördinator, Christophe Pareit, in dienst sinds 1 december 2008, hoopt de gemeente deze dienst een eigen gezicht te geven die het aanspreekpunt wordt voor het plaatselijk verenigingsleven. De ambtenaar zal hierbij ondersteund worden door zijn collega's werkzaam binnen de dienst Vrije Tijd. Hij zal tevens de opdracht hebben om dit beleidsplan uit te voeren en eventueel bij te sturen.

2.2.3 Het verenigingsleven, wijk- en buurtcomités

De gemeente heeft een rijk en divers verenigingsleven dat de draaischijf is van het plaatselijke socio-culturele leven. De erkende verenigingen ontvangen een toelage ofwel op basis van een puntenstelsel ofwel een vast bedrag direct door de gemeente uitgekeerd.

De verenigingen kunnen éénmaal per jaar beroep doen op het cultuurfonds. Door de onkosten met 50% te subsidiëren met een maximum van 1000 euro wil de gemeente de verenigingen de kans geven om een kwaliteitsvolle en vaak duurdere activiteit te organiseren en dit aan een democratische prijs. Vanuit een bekommernis dat de vereenzaming het maatschappelijk leven ondermijnt, moedigt de gemeente via toelagen de organisatie van buurt- en wijkfeesten aan en geeft tevens een tegemoetkoming in de huur van materiaal.

2.2.4 Cultuurraad

De cultuurraad is samengesteld door de erkende verenigingen. Ze komt een drietal keer per jaar samen en organiseert een aantal activiteiten zoals Sint-Maartensstoet, 11-juliviering, een voordracht, een toneelstuk. Bij de keuze van de activiteiten wordt uitgegaan van de leemtes die aanwezig zijn binnen het culturele aanbod.

Sinds een paar jaar zoekt de cultuurraad aansluiting bij de jeugdraad om een aantal zaken samen te organiseren. Een positieve evolutie die alleen maar kan aangemoedigd worden.

Verder overhandigt ze jaarlijks aan een verdienstelijke persoon de cultuurprijs.

2.2.5 Erfgoed

Erfgoedbeleid is een vrij nieuw aandachtspunt binnen het cultuurbeleid. De instap in de erfgoedconvenant 'Terf' stimuleert een grotere betrokkenheid t.a.v. dit cultuuraspect.

De belangrijkste thema's voor deze beleidsperiode zijn : Wereldoorlog I, het funerair erfgoed, het sociaal-economisch en industrieel verleden. Daarnaast wordt ook meegewerkt aan activiteiten zoals Erfgoeddag, Open Monumentendag, Week van de Smaak en Nacht van de Geschiedenis.

2.2.6 Muziek, woord en beeldende kunsten

In de gemeente is zeer veel talent aanwezig maar niet altijd gekend binnen de sector. Toevallige activiteiten, zoals "Buren bij kunstenaars", tonen verrassend plaatselijk talent dat nauwelijks gekend is bij de culturele sector. Dat er veel interesse bestaat voor kunst, bewijst het aantal leerlingen bij de gemeentelijke afdeling van de Tekenacademie van Tielt. Ongeveer 140 leerlingen, zowel kinderen als volwassenen volgen les in het nieuwe gebouw (2006) aan de Heirweg-Zuid.

Muziek in zijn diverse vormen is niet weg te denken uit onze gemeente. Daarvoor zorgen drie muziekmaatschappijen, een goed draaiende afdeling Muziek en Woord, een groot aanbod en variatie aan muziekgroepjes al dan niet volledig samengesteld door Ingelmunstenaren en het jaarlijkse Labadouxfestival. De optredens in de Café "De Fagot" en in het jeugdhuis "De Kontrabas" geven nog een extra ondersteuning aan de muziekbeleving van vele inwoners.

2.2.7 Toerisme

Van een echt beleid op vlak van toerisme is zeker geen sprake. Toch besteedt het bestuur de laatste jaren meer aandacht aan recreatie en erfgoed. Daardoor worden de troeven waarover de gemeente beschikt en waarvan de meeste inwoners zich nauwelijks bewust zijn, beter uitgespeeld. De ontwikkeling van de kanaalzone met haar groene long en watersportmogelijkheden, biedt perspectieven op vlak van recreatie. Het trage-wegenbeleid opent mogelijkheden om aan zachte recreatiesport te doen. Andere troeven zijn het kasteel met zijn park, de kerk met zijn kunstschaten, het kerkhof met zijn beschermde grafkapel en graven.

2.3 Bibliotheek:

Daar de bibliotheek over een eigen bibliotheekbeleidsplan beschikt, worden hier enkel de voornaamste krachtlijnen opgenomen.

2.3.1 Infrastructuur en personeel

De gemeente Ingelmunster beschikt over één hoofdbibliotheek. Door haar centrale ligging in het centrum van de gemeente, is ze voor iedereen vlot bereikbaar. Sinds februari 1999 is de bibliotheek ondergebracht in een nieuw gebouw. Ze beschikt over één grote en flexibele leesruimte waar de collecties geïntegreerd opgesteld staan. Een grote troef is het polyvalent zaaltje waar auteurslezingen, vergaderingen, tentoonstellingen,....e.a plaatsvinden.

Bibliothecaris is Lieve De Doncker en wordt bijgestaan door twee voltijdse bibliotheekassistenten Katrien Delarue en Roos Wylin, een collectieverzorgster Dorothea Devolder (19 u) en een poetsvrouw Monique Baert (19 u). Bovendien kan ze rekenen op de administratieve medewerkster van de Dienst Vrije Tijd, een aantal vrijwilligers en op de leden van een de beheerraad.

2.3.2 Dienstverlening aan het publiek :

Volgende diensten biedt de bibliotheek aan :

- Klantvriendelijke openingsuren
- Mogelijkheid om aankoop suggesties te doen.
- Mogelijkheid om boeken te reserveren.
- Mogelijkheid om online zelf boeken te reserveren en te verlengen.
- Mogelijkheid om boeken in ander bibliotheken aan te vragen via interbibliothecair leenverkeer.
- Mogelijkheid om gratis internet te raadplegen en tegen betaling informatie af te drukken.

- Wie over geen computer beschikt kan de belangrijkste Officeprogramma's gebruiken
- Mogelijkheid om tegen betaling informatie te kopiëren.
- Leesbevordering via Kinder-en Jeugdjury.
- Boekendienst aan huis.
- Mogelijkheid om deel te nemen aan diverse uitbreidingsactiviteiten, zoals lezingen, vormingen, tentoonstellingen,...
- Wisselcollecties aan scholen en kinderopvang.

2.3.3 Leners en uitleningen :

Sinds enkele jaren stagneren zowel de uitleencijfers als het aantal ingeschreven leners. In 2007 telde de bibliotheek 2804 leners samen 107.500 materialen uitleendend. Het werkelijk aantal gebruikers ligt iets hoger: man en vrouw gebruiken vaak één kaart, kleine kinderen nemen boeken mee op de kaart van een oudere broer of zus, krantenlezers worden niet ingeschreven, ...

Vooraf kinderen en jongeren vinden de weg naar de bibliotheek. Dankzij gerichte activiteiten en promotie schrijven zich ieder jaar meer senioren in. Groeikansen liggen vooral bij deze groep.

De meeste uitleningen worden gerealiseerd binnen de jeugdafdeling. Opvallend is het stijgend gebruik van de afdeling fictie bij de volwassenen. Minder wordt er zeker niet gelezen, maar wel anders. Sinds enkele jaren worden er iets minder informatieve boeken uitgeleend. Deze afdeling komt onder druk te staan door de uitgebreide informatie die via het internet verspreid wordt. Strips blijven een aantrekkingspool en de collectie dvd's, sinds drie jaar in het aanbod, wordt door de leners bijzonder gewaardeerd.

3 SWOT-analyse

3.1 Cultuur

Sterktes

- Goed draaiend en divers verenigingsleven;
- Een vernieuwd en centraal gelegen gemeenschapscentrum met een uitgebouwde uitleendienst technisch materiaal gelegen is;
- Subsidieregelingen voor culturele verenigingen: cultuurfonds en het puntenstelsel;
- Subsidies voor wijk- en buurtcomités;
- Wijkfeesten met een uitstraling over de gehele gemeente;
- Lage kostprijs van de meeste publieke activiteiten;
- Bereikbaarheid van het aanbod;
- Bereidheid van zowel de afdeling Muziek en Woord als van de kunstacademie om initiatieven te helpen ondersteunen,
- Tussenkost van het sociaal huis voor de sociaallyk zwakkere;
- Labadoux-festival;
- Veel actieve beeldende kunstenaars en muzikanten;
- Tegemoetkoming in de huurprijs van feestmateriaal;
- De materiële medewerking van de gemeente wordt als een pluspunt ervaren;
- Instap in de erfgoedconvenant met bewustwording van het belang van erfgoedbeleid;
- Eerste aanzet tot bewaren en verzamelen van elementen uit de geschiedenis van de gemeente;
- De aanwezigheid van beschermde monumenten, beschermd dorpsgezicht en beschermd landschap;
- Een goed draaiende heemkundige kring waarvan het archief in de bibliotheek opgesteld staat;
- Aandacht voor oude kerkwegels met o.a. een inventaris;
- Deelname aan acties zoals erfgoeddag, OMD en Nacht van de geschiedenis;
- Een aantal toeristische troeven zoals : kasteel en kerk, groene long langs het kanaal, de weverijroute, mountainbikeroutes, pretpark Aviflora, ...

Zwaktes

- Cultuurdienst is niet herkenbaar;
- Slechte of geen bewegwijzering naar het gemeenschapscentrum en de aanpalende parkings;
- Scheiding door de vaart: gebrek aan infrastructuur aan de kant van het station;
- De verenigingen hebben geen plaats om hun materiaal op te slaan;
- Het verenigingsleven is vaak elitair. De mensen vinden niet altijd de weg naar een vereniging;
- De verenigingen vinden elkaar te weinig. Samenwerking tussen verenigingen gebeurt te weinig waardoor vele verenigingen beperkt blijven in mogelijkheden;

- Aansluiting van jongvolwassenen bij de bestaande culturele verenigingen;
- Draagkracht van de cultuurraad;
- Ondanks lage toegangsprijs en eventuele tussenkomsten via het sociaal huis is voor vele mensen de drempel tot deelname aan cultuur te hoog;
- Er is weinig interactie tussen de cultuurraad, de seniorenraad en jeugdraad;
- Fragmentarische bewaring van erfgoed, geen opslagruimte voor verzameld of geschonken materiaal;
- Geen aparte muziekschool, slechte akoestiek in de lokalen;
- Te weinig kleine ruimtes voor vergaderingen;
- Geen ruimte voor onderbrenging archief;
- Cultuur met eigen gezicht ontbreekt;
- Inventarisatie van plaatselijk talent is onbestaande;
- Klein budget.

Bedreigingen

- Te weinig financiële middelen;
- Cultuurbeleid is geen prioriteit;
- Mensen willen zich nog engageren maar kiezen niet meer voor een levenslang lidmaatschap. Ze voelen zich daardoor minder verbonden met een organisatie waardoor de bereidheid om bestuurstaken om zich te nemen kleiner wordt;
- Aanwezigheid van goed draaiende cultuurcentra in de omgeving;
- Andere vrijetijdsaanbieders;
- Beperkte parkeergelegenheid nabij het gemeenschapscentrum;
- Door de groeiende individualisering wordt het voor de verenigingen steeds moeilijker om vrijwilligers te vinden;
- Krappe behuizing muziekschool belemmert uitbreiding.

Kansen

- De opmaak van een cultuurbeleidsplan en overheidssubsidie;
- De aanwerving van een cultuurbeleidscoördinator;
- Cultuurbeleidscoördinator werkt samen de collega's uit de sector Vrije Tijd. Het maandelijks overleg stimuleert samenwerkingsinitiatieven binnen de sector;
- Participatiefonds waardoor kansarmen kunnen deelnemen aan cultuur;
- Aanleg dorpscentrum;
- Samenwerking tussen de diverse raden;
- Door samenwerking tussen de verenigingen te stimuleren krijgen ze de kans om grotere en andere activiteiten te organiseren, wordt hun afzetgebied groter, de drempel kleiner en wordt de gemeenschapszin bevorderd;
- Drempels i.v.m. culturele en sociale participatie detecteren;
- Er komen meer hooggeschoolde 60-plussers bij die beschikken over veel vrije tijd en motivatie;
- Door samenwerking tussen de jeugd- en cultuurverenigingen leren jongeren deze organisaties kennen en zullen ze sneller de stap zetten om zich aan te sluiten bij één van de verenigingen;
- Sensibiliseren voor erfgoed vanuit Terf;
- Uitbouw intergemeentelijke samenwerking;
- Inventarisatie van erfgoed via of in samenwerking met de erfgoedconvenant;

- Een aantal toeristische troeven zoals : kasteel en kerk, groene long langs het kanaal, de weverijroute, mountainbikeroutes, natuurreserveaat,, kerkwegels; pretpark Aviflora, ...;
- Opstellen inventaris van beeldende kunstenaars en muziekgroepen uit eigen gemeente.

3.2 Bibliotheek

Sterktes

- Centraal gelegen en vlot bereikbaar met een éénduidige structuur
- Gemotiveerd en verantwoordelijk personeel;
- Diversiteit aan materialen en nieuwe media, actuele collectie;
- Inspraak leners bij collectievorming;
- Thematische standjes en keuzelijsten met aanraders;
- Online collectie met mogelijkheden om zelf te reserveren, te verlengen en aankoopsgesties voor te stellen;
- Ruime dienstverlening die bekendgemaakt wordt via de website, infokrant,...
- Aansluiting op het gemeentelijk en provinciaal netwerk;
- Goede samenwerking met vele socio-culturele organisaties en onderwijs, die vaak resulteren in lezingen, tentoonstellingen,....;
- Samenwerkingsverband met bibliotheken uit de regio;
- Uitgebreid aanbod uitbreidingsactiviteiten voor jong en oud;
- Ongeveer 30% van de bevolking is lid van de bibliotheek;
- Doelgroepenwerking : jeugd, senioren en laaggeschoolden;

Zwaktes

- De bibliotheek is voor bepaalde scholen te veraf gelegen;
- Opstelling collectie speelt niet in op nieuwe trends (van aanbodgerichte naar vraaggerichte opstelling);
- Magazijn is te klein;
- De bibliotheeksector verandert in een snel tempo en het personeel kan niet altijd die evoluties volgen;
- Geen afspraken i.v.m. collectievorming met de naburige gemeenten;
- Ontbreken van een goede infobrochure;
- Bepaalde diensten kent de gebruiker niet of onvoldoende;
- Informatieverstrekking is niet altijd doeltreffend;
- Uitleenprocedures zijn tijdsintensief waardoor er weinig tijd overblijft voor de kerntaken zoals begeleiding en informatieverstrekking.
- Belangrijke informatie van andere gemeentelijke diensten wordt niet altijd grondig doorgespeeld waardoor het personeel tekort schiet in haar taak van informatiebemiddelaar.
- Ongeveer 70% procent van de bevolking is geen lid van de bibliotheek;
- Bepaalde doelgroepen zoals laaggeschoolden, de senioren, de sociaal-zwakkeren worden moeilijk bereikt;

Kansen

- Wisselcollecties aan de scholen die verderaf gelegen zijn;
- Duidelijke profilering als gemeentelijke *openbare* bibliotheek;
- Bibliotheekmedewerkers krijgen grotere verantwoordelijkheid t.a.v. de hun toegewezen taken;
- Bibliotheekmedewerkers krijgen opleidingen om hun deskundigheid te bevorderen.
- Samenwerkingsverbanden opzetten met andere bibliotheken voor het onderling uitwisselen van materialen.
- Zelfuitleenbalies en RFID;
- De lener kan zelf zijn boeken reserveren en verlengen;
- Onthaalbrochure;
- Meer aandacht besteden aan informatiebemiddeling op de personeelsvergaderingen.
- Support voor Vubis en PBS gebeurt door de provincie;
- Samenwerkingsverband met de bibliotheken uit de regio in een stevigere vorm gieten;
- Via samenwerking met het Sociaal Huis de laaggeschoolden, migranten, en sociaal zwakkeren uitnodigen;

Bedreigingen

- Aanwezigheid van een bibliotheek met een heel ruim aanbod op amper 4 km;
- Onvoldoende middelen om bibliotheek aan moderne visie aan te passen.
- Niet iedereen kan grotere verantwoordelijkheid aan;
- Vrijwilligers vallen weg;
- Stijgende werkdruk zorgt voor grotere foutenmarges;
- Bibliotheek als onderdeel van een groot netwerk;
- Toenemende techniciteit waardoor voor vele zaken op een specialist moet beroep gedaan worden;
- Collega's, organisaties,... etc zien het nut niet in om samen te werken
- Ontbreken van personeel, tijd en kennis om te investeren in gerichte doelgroepenwerking;
- Concurrentie andere vrijetijdsbestedingen;

4 Besluiten uit de SWOT-analyse

De laatste jaren heeft de gemeente een inhaalbeweging gedaan op vlak van infrastructuur. Er werd een bibliotheek gebouwd, het bestaande ontmoetingscentrum werd aangepast en bij de sporthal kwam een evenementenhal waar grotere culturele activiteiten kunnen doorgaan. Daarnaast kreeg ook de kunstacademie een nieuw onderkomen. Het ontmoetingscentrum is zeker nog niet af. In deze beleidsperiode zullen bijkomende financiële inspanningen moeten gedaan worden om te kunnen inspelen op de vraag naar een zo ruim en divers mogelijk aanbod aan activiteiten. Hoewel het gebruik zichtbaar stijgt, hebben een aantal verenigingen de stap nog niet gezet om hun grotere activiteiten in het centrum te laten doorgaan. Weinig verenigingen gebruiken de gratis aangeboden vergaderruimte voor hun bestuursvergaderingen. Het is een uitdaging om het centrum uit te bouwen tot hét cultuur- en ontmoetingscentrum van de gemeente waarbij gewaakt wordt de drempel zo laag mogelijk te houden. De uitdagingen voor de bibliotheek situeren zich op vlak van de digitale bibliotheek.

Cultuurdienst is zo goed als onbestaande. Het wordt dan ook de opdracht van de cultuurbeleidscoördinator om de cultuurdienst uit te bouwen tot een herkenbaar en dynamisch centrum waar in eerste instantie eerstelijns hulp geboden wordt aan het rijke verenigingsleven.

Een belangrijke tendens waarmee de gemeente geconfronteerd wordt is die van de vergrijzing. Het is een refrein dat reeds lange tijd weerklinkt in de hogere kringen van de samenleving maar dat langzamerhand tastbaarder wordt en meteen ook doordringt tot de realiteit van alle aanbieders van vrijetijdsbeleving. Er komen steeds meer 55-plussers op de vrijetijdsmarkt die tijd en het geld hebben dat nodig is om zich vrij te kunnen bewegen in het veld van het cultureel aanbod. Deze groep actieve 55-plussers biedt kansen aan de verenigingen. De mensen zijn nog jong, hebben tijd en kunnen volop ingezet worden in de verenigingen.

De vergrijzing heeft weliswaar tot gevolg dat jongeren het moeilijker vinden om aansluiting te krijgen bij het klassieke verenigingsleven dat zij vaak als oubollig beschouwen. Vele verenigingen zijn zich daarvan bewust en doen serieuze pogingen om hun programma bij te stellen en jongeren aan te trekken. Voor tieners en jongvolwassenen is het culturele aanbod vrij beperkt, hoewel de Kontrabas die leemte probeert in te vullen. Niet-georganiseerde jongeren zetten moeilijker de stap naar het jeugdcafé.

Het verenigingsleven wordt bovendien geconfronteerd met het feit dat de mensen zich nog wel willen engageren maar niet meer kiezen voor een levenslang lidmaatschap. Mensen voelen zich daardoor minder verbonden met een organisatie waardoor de bereidheid om bestuurstaken op zich te nemen kleiner wordt.

De vele Wijk- en buurtfeesten zijn belangrijke spelers in het maatschappelijk leven. Ze brengen mensen op een zeer laagdrempelige manier in contact met elkaar en dragen op die manier bij tot gemeenschapsvorming.

Erfgoed wint de laatste jaren aan belangstelling. De instap van de gemeente in de erfgoedconvenant Terf wijst op een groeiende bewustwording voor dit beleidsdomein. Echter door onachtzaamheid, de snelle verstedelijking, een gebrekkige inventarisatie is reeds veel verloren gegaan.

In de gemeente zijn vele beoefenaars van kunst in zijn meest ruime zin aanwezig. Vaak zijn ze niet bekend bij de beleidsmakers. Ondersteuning bieden wordt daardoor moeilijk. Het opstellen van een inventaris en kansen bieden om met hun werk of muziek naar buiten te komen is de uitdaging voor deze sector.

Lokale als bovenlokale samenwerking biedt voor alle vrijetijdsaanbieders heel wat perspectieven en zorgt zeker op gemeentelijk voor een nieuwe dynamiek. Bovendien biedt ze kansen om gezamenlijk een aantal specifieke doelgroepen te bereiken.

Mensen worden overstelpt door informatie. Het is meer dan ooit belangrijk dat over het activiteiten aanbod op een optimale manier gecommuniceerd wordt. Ook de gemeente maakt gretig gebruik van de mogelijkheden die het internet biedt. Denk maar aan de activiteitenkalender, de nieuwsberichten, de aparte website www.ingelmunster.org, waar de verenigingen hun eigen website kunnen onder plaatsen. We mogen echter niet vergeten dat een belangrijk deel van de bevolking, denk maar aan senioren en kansengroepen, niet over een internetaansluiting beschikt. De 'oude media' en het direct contact blijven belangrijke elementen om niet-gebruikers te bereiken. Vandaar het belang van het gemeentelijk infoblad, de infostanden op de verschillende gemeentelijke diensten en de mogelijkheid om in de bibliotheek internet te raadplegen.

De bibliotheek is door haar laagdrempelige structuur goed gekend en gewaardeerd. Haar uitdagingen situeren zich op het vlak van de nog betere bekendmaking van haar dienstverlening, het werken naar specifieke doelgroepen toe, de verder professionalisering van het personeel zodat ze de uitdagingen die de toekomst biedt, aankan. Als medebeheerder en bewaarder van het lokale erfgoed is tevens voor haar een belangrijke rol weggelegd binnen het erfgoedconvenant Terf.

5 Doelstellingen :

Strategische doelstelling 1

De verenigingen en de bevolking kunnen beroep doen op een volwaardige en professioneel geleide cultuurdienst en bibliotheek.

De cultuurdienst wordt het aanspreekpunt en het informatiepunt voor de verenigingen en de inwoners die vragen hebben i.v.m culturele materies.

De cultuurdienst bevordert de communicatie tussen de socio-culturele verenigingen onderling en tussen het beleid en het verenigingsleven.

De bibliotheek en de cultuurdienst worden op een efficiënte en effectieve wijze georganiseerd en hanteren hierbij professionele normen.

De collectie, zowel de traditionele gedrukte werken als de elektronische media, is en blijft het belangrijkste element van de dienstverlening aan het publiek.

De digitale bibliotheek wordt verder uitgebouwd en is 24 op 24 uur bereikbaar voor al wie over een toegang tot internet beschikt.

Strategische doelstelling 2

Het gemeenschapscentrum en de bibliotheek worden uitgebouwd tot laagdrempelige ontmoetingsplaatsen waar culturele activiteiten en vormingen worden aangeboden.

De bestaande culturele infrastructuur wordt geoptimaliseerd waardoor meer verenigingen gebruik maken van het aanbod.

De cultuurdienst en bibliotheek geven met hun dienstverlening een antwoord op de vragen van de inwoners naar informatie, ontspanning en zelfontplooiing.

De bibliotheek verzekert een kwaliteitsvolle dienstverlening waarvan de drempel zo laag mogelijk is voor alle inwoners van haar werkgebied. Ze is een open huis voor iedereen en wenst met haar activiteiten deze ontmoetingsfunctie verder uit te bouwen.

De bibliotheek en cultuurdienst ontwikkelen of ondersteunen een vormingsaanbod en bevorderen het levenslang leren.

Het beleid ondersteunt initiatieven via diverse vormen van subsidiëring waardoor de financiële toegang tot deelname aan cultuur zo laag mogelijk gehouden wordt.

Strategische doelstelling 3

Het beleid ondersteunt het verenigingsleven als belangrijke partner bij gemeenschapsvorming want op die manier wordt het sociaal weefsel versterkt.

De gemeente ondersteunt de verenigingen op diverse manieren, zowel financieel via toelagen als materieel door o.a. ruimtes, materiaal e.a. beschikbaar te stellen.

De gemeente voert actieve promotie voor het socio-culturele verenigingsleven door o.a. de activiteitenkalender, de informatie over de verenigingen te bundelen op de website,...

De gemeente stimuleert samenwerking tussen verenigingen waardoor activiteiten met een grotere uitstraling en betrokkenheid georganiseerd worden.

Buurt- en wijkfeesten en andere gemeenschapsvormende activiteiten worden door de gemeente gepromoot en ondersteund.

Locatieprojecten stimuleren een hogere betrokkenheid van de plaatselijke wijkbewoners.

Strategische doelstelling 4

Samenwerking creëert een nieuwe dynamiek binnen het cultureel-maatschappelijk veld en draagt bij tot gemeenschapsvorming.

De gestructureerde samenwerking tussen de sport-, jeugd-, cultuurdienst en bibliotheek zorgt voor het opstarten van nieuwe initiatieven en projecten. Door haar initiatieven binnen een ruimer publiek bekend te maken worden meer inwoners aangezet tot deelname.

Samenwerking met het Sociaal Huis zorgt dat deelname aan cultuur ook voor kansengroepen mogelijk is.

Geregeld overleg tussen de verschillende adviesraden zorgt dat het culturele aanbod openstaat voor iedere leeftijdsgroep en iedere doelgroep.

De culturele sector werkt actief samen met andere actoren zowel op lokaal, bovenlokaal als op regionaal vlak.

Strategische doelstelling 5

Het lokale erfgoed wordt geïnventariseerd en ontsloten voor een ruim publiek.

De gemeente neemt actief deel aan het bereiken van de doelstellingen van de erfgoedconvenant Terf.

Het funerair erfgoed wordt ontsloten.

Via projecten en themadagen wordt lokaal erfgoed in de kijker geplaatst.

Jaarlijks wordt een educatief project voor kinderen en/of jongeren rond erfgoed uitgewerkt.

De bibliotheek neemt een belangrijke rol op zich als beheerder en ontsluiter van het lokale erfgoed.

6 Ondersteuning van de culturele sector

6.1 Door de gemeente

De gemeente engageert zich om de doelstellingen van het beleidsplan te realiseren. Anderzijds rekent ze erop dat de Vlaamse Overheid de beloofde subsidies zoals omschreven in het decreet verder uitbetaalt.

De gemeente behoudt de huidige personeelsformatie en maakt middelen vrij om het personeel de nodige vormingen te laten volgen zodat ze gemotiveerd en met de noodzakelijke bagage de uitdagingen binnen de sector kunnen waarmaken.

Een gedetailleerd financieel overzicht van het engagement werd opgenomen in het gemeentelijk meerjarenplan.

6.1.1 Culturele sector

Op de begroting voor 2008 werden volgende middelen voor de ondersteuning van de ruime culturele sector voorzien :

Erfgoed en aanverwante activiteiten	13.000 euro
Werkingsmiddelen cultuurdienst	2.500 euro
Toelage socio-culturele verenigingen	6.500 euro
Toelage cultuurraad	1.120 euro
Toelage muziekmaatschappijen	7.400 euro
Cultuurfonds	6.000 euro
Toelage buurt- en wijkfeesten	7.500 euro
Ondersteuning bijzondere projecten zoals Labadouxfestival, 11-juliviering,...	22.500 euro
Investerings gemeenschapscentrum	40.000 euro

De cultuurbeleidscoördinator is in functie sinds 1 december 2008. Voor de betaling van zijn wedde en e.a. werd uiteraard ook budget voorzien.

6.1.2 Bibliotheek

De gemeente garandeert dat de bibliotheek optimaal kan blijven werken en dat het huidig budget behouden blijft, mits er zich geen uitzonderlijke omstandigheden voordoen:

<u>Budget 2008</u> :	
Personeel	225.251 euro
Werkingskosten	76.600 euro
Investerings	8.500 euro

De gemeente waakt erover dat er voldoende budget voorzien wordt voor het aankopen van boeken, tijdschriften, AVM-materialen en abonnementen op online-databanken zodat de collectie steeds actueel blijft en inspeelt op de nieuwe tendensen en evoluties.

De gemeente zal de computers tijdig vervangen zodat de informatica-infrastructuur up-to-date blijft. Ze zal de evoluties binnen het provinciaal bibliotheekstelsel, de ontwikkeling van RFID en de zelfuitleenbalies nauwgezet opvolgen en zich verder engageren afhankelijk van haar financiële draagkracht.

6.2 Bovenlokaal :

Cultuur Lokaal : Het steunpunt voor het Lokaal Cultuurbeleid, opgericht en gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid met als opdracht een kwaliteitsvolle ondersteuning te bieden aan alle lokale actoren die betrokken zijn bij het decreet voor lokaal cultuurbeleid.

VCOB : Vlaams Centrum voor Openbare Bibliotheken
Het Vlaams Centrum voor Openbare Bibliotheken is het culturele steunpunt voor alle openbare bibliotheken in Vlaanderen. Het werd opgericht in 2000 en is gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid. Het VCOB realiseert projecten voor meer dan 300 Vlaamse openbare bibliotheken. In opdracht van de Vlaamse overheid ondersteunt het VCOB de verdere uitbouw en de werking van een kwaliteitsvol netwerk van openbare bibliotheken in Vlaanderen.

Locus : wordt vanaf 1 januari 2009 het nieuwe steunpunt voor bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra en lokaal cultuurbeleid en vervangt het VCOB en Cultuur Lokaal.

Provinciale cultuurdienst : brengt op regelmatige tijdstippen de cultuurbeleidscoördinatoren samen voor overleg, informatie en vorming en om gezamenlijke activiteiten en projecten uit te werken.

WINOB : de provincie ondersteunt de bibliotheek met onderstaande projecten en taken:

uitbouwen van de provinciale catalogus en het provinciaal Bibliotheekstelsel (PBS), organiseren van vormingen, promotionele ondersteuning van bibliotheekactiviteiten, opzetten van tentoonstellings- en lezingencircuits, coördineren en begeleiden van samenwerkingsverbanden,...

Stichting Lezen :

Stichting Lezen is de organisatie die leesbevorderingsprojecten, zoals Kinder- en Jeugdjury, gedichtendag, jeugdboekenweek, ... coördineert, ondersteunt en promoot. Ze behandelt o.a. ook de subsidies voor de auteurslezingen.

TERF : Het hoofddoel van TERF is door overleg en samenwerking tussen de diverse culturele actoren in de regio (Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Lichtervelde, Moorslede, Roeselare en Staden), culturele meerwaarden te

creëren. Samenwerking rond erfgoed vormt de basisdoelstelling van deze vereniging.

Intergemeentelijke samenwerking Broere

Het samenwerkingsverband tussen de bibliotheken in het omliggende is nog volop in ontwikkeling. De bibliotheken worden geconfronteerd met een groeiende en nauwelijks beheersbare informatiestroom, een toenemende techniciteit, een uitgebreid aanbod aan materialen waarvan de nieuwkomers zoals e-books, online-databanken een zeer typische kennis vereisen waarvoor niet altijd voldoende tijd kan vrijgemaakt worden.

Om deze uitdagingen aan te kunnen is samenwerking met collega's noodzakelijk wil men in de toekomst een kwaliteitsvolle en hedendaagse dienstverlening blijven verzekeren.

7 Beschrijving van het participatieproces

Het opstellen van een beleidsplan is geen eenmansactie, daarom werd een hele groep mensen aangesproken om mee te helpen bij het tot stand komen van dit document.

Het bibliotheekpersoneel :

Op geregelde tijdstippen wordt met het personeel overleg gepleegd om de bibliotheekwerking te evalueren. Zo werd ook een vergadering rond het beleidsplan gehouden waarop de medewerkers hun prioriteiten en wensen voor de komende jaren konden vooropschuiven. Een belangrijke vaststelling is dat de bibliotheek op vlak van de opgelegde beleidsdomeinen en –aspecten op goede weg is. De bibliotheek probeert zoveel mogelijk culturele activiteiten te ondersteunen of te promoten, het levenslang leren wordt bevorderd d.m.v. diverse cursussen en een aangepaste collectie. Uitbreidingsactiviteiten en klantvriendelijke openingsuren scheppen een voorwaarde om de bieb te laten uitgroeien tot een belangrijke ontmoetingsplaats. Niettemin moet de bibliotheek blijvend aandacht besteden aan de promotie van haar werking en haar dienstverlening.

De beheerraad :

Het beleidsplan werd in samenspraak met de leden van de beheerraad opgesteld en tevens door hen goedgekeurd.

Verenigingsleven :

Een klein groepje actieve cultuurraadsleden hebben zich kandidaat gesteld om mee te werken aan dit plan. Gezien het korte tijdsbestek en het ontbreken van een cultuurbeleidscoördinator werden de verenigingen niet apart uitgenodigd om deel te nemen aan het overleg. Het diensthoofd was echter nauw betrokken bij het sociaal beleidsplan waar ze actief deelnam aan de werkgroep rond de vrijetijdsbesteding. Bij het opstellen van dit plan werd rekening gehouden met de bedenkingen die de werkgroep formuleerde t.a.v. de sector Vrije Tijd.

Het beleid

In kader van het meerjarenplan werden diverse voorbereidende vergaderingen gehouden met de schep en van Cultuur en de leden van het college. Enkele bibliotheekmedewerkers, het diensthoofd Vrije Tijd en de toenmalige verantwoordelijke voor cultuur, waren actief betrokken bij het opstellen van het Lokaal Sociaal Beleidsplan. Er werd ook rekening gehouden met de opmerkingen die op de werkgroepvergaderingen werden geformuleerd. Zo werd op vraag van de werkgroepen senioren en jeugd de openingsuren van de bibliotheek in september 2008 aangepast en uitgebreid.

Gebruikersonderzoek bij de bibliotheekbezoekers

Tijdens de zomermaanden 2007 werd een enquête verspreid bij de bibliotheekbezoekers. Iets meer dan 500 enquêtes werden uitgedeeld waarvan 190 ingevuld teruggebracht werden.

Onderwijs

De culturele sector heeft een goede samenwerking met het onderwijs uitgebouwd. Op regelmatige tijdstippen wordt overleg gepleegd om de dienstverlening aan de scholen af te toetsen en verder uit te breiden.

8 Afspraken omtrent implementatie, evaluatie en bijsturing

Dit beleidsplan is zeker niet af. Cultuur heeft een eigen dynamiek en accenten verleggen zich. Het is dan ook de opdracht van de pas aangestelde cultuurbeleidscoördinator om samen met alle actoren uit de sector het plan jaarlijks te evalueren en eventueel bij te sturen. De geplande activiteiten en initiatieven die de concrete uitwerking zijn van de hier opgesomde doelstellingen worden jaarlijks vertaald in een actieplan.

Een gestructureerd cultuurbeleid is ook voor de gemeente een nieuwe uitdaging die met veel enthousiasme begroet wordt. Daarom neemt de gemeente de verantwoordelijkheid op zich om op regelmatige tijdstippen te communiceren over het cultuurbeleid zodat de inwoners op de hoogte zijn en blijven van alle acties die ondernomen worden om cultuur te promoten, uit te dragen en dichterbij de mensen te brengen.

De voor de hand liggende kanalen zijn de website waar het cultuurbeleidsplan op terug te vinden is, het gemeentelijk infoblad en de nieuwsbrieven.

Bijlage 1 : Verwerking enquêtes

Aantal uitgedeelde formulieren : 525

Aantal ingevulde formulieren : 190

De gebruikers zijn algemeen heel tevreden over de werking van de bibliotheek.

Hieronder een samenvatting van de belangrijkste opmerkingen :

Openingsuren:

Op woensdag zou de bibliotheek een uur vroeger moeten openen (14.00 u i.p.v. 15.00 u)

Aanbod:

De meeste mensen komen boeken ontlenen en zijn tevreden over het aanbod. De opmerkingen i.v.m. het aanbod binnen bepaalde onderwerpen worden meegenomen in het aankoopbeleid. Bepaalde opmerkingen zijn niet terecht. Soms kunnen we niet tegemoet komen aan de vragen (vb. Franstalige krant) omdat deze niet passen in het collectiebeleid van een kleine openbare bibliotheek.

Uitleenvoorwaarden:

De gebruikers zijn tevreden met het aantal bibliotheekmaterialen die per pas kunnen meegenomen worden. Wellicht moeten we overwegen om het aantal strips niet langer te beperken. De uitleentermijn van 3 weken wordt door 30% van gebruikers als te kort beschouwd.

Dienstverlening:

Een aantal diensten zijn te weinig bekend: vb. ongeveer de helft van de bezoekers weet niet dat ze zelf kunnen voorstellen om een boek aan te kopen. Via bordjes in de bibliotheek en nogmaals via 't Ingeling zullen we proberen deze diensten beter bekend te maken.

Infrastructuur:

Belangrijkste opmerking is te weinig parkeergelegenheid.

De bedoeling is om bij de aanpassing van het dienstreglement de belangrijkste opmerkingen mee te nemen in het overleg.

Bijlage 2 : Samenstelling van de beheerraad

Gebruikers :

Dominique Beernaert (lid cultuurraad), Claudine D'Heygers, Christiane Bossuyt, Sabine Defour (voorzitter cultuurraad), Jocelyne Dierickx-Visschers (lid cultuurraad), Trees Lievrouw (lid cultuurraad), Katrijn Neyrinck, Ingrid Poulain, Reinhilde Vandorpe.

Politieke vertegenwoordigers:

Dorine Behaeghe (De Brug), Ann De Frene (CD&V), Dirk Debaere (De Brug), Donald Debrabandere (De Brug), Raf Heyerick (CD&V), Lionel Vandemoortele (CD&V), Joost Vanhauwaert (CD&V).

Ambtshalve lid (niet-stemgerechtigd)

Trees Lapeere, schepen van Cultuur
Lieve De Doncker, bibliothecaris

Voorzitter: Claudine D'Heygers
Ondervoorzitter : Trees Lievrouw
Secretaris : Lieve De Doncker

Bijlage 3 : Het advies van het beheersorgaan inzake het bibliotheekbeleidsplan

PROVINCIE

WEST-VLAANDEREN

GEMEENTE

INGELMUNSTER
Openbare bibliotheek
Schoolstraat 35

bibliotheek@ingelmunster.be

UITTREKSEL van de vergadering van het beheersorgaan

3 december 2007

Aanwezig : Dominique Beernaert, , Dorine Behaeghe, , Christiane Bossuyt ,
Dirk Debaere, Donald Debrabandere, , Ann De Fréne, Claudine
D'Heygers, Trees Lapeere, Trees Lievrouw, Katrijn Neyrinck,
Ingrid Poulain, Reinhilde Vandorpe, Lieve De Doncker

Verontschuldigd: Jocelyne Dierickx-Visschers, Sabine Defour, Raf Heyerick ,
Joost Vanhauwaert, Lionel Vandemoortele

=====

PUNT 2 :Goedkeuring beleidsplan 2008-2013

De leden van het beheersorgaan keuren het beleidsplan 2008-2013 van de plaatselijke openbare bibliotheek goed.

Namens de beheerraad,

De secretaris,

Lieve De Doncker

De voorzitter,

Claudine D'Heygers

Bijlage 4 : De gemeenteraadsbeslissing met de goedkeuring van het bibliotheekbeleidsplan.

UITTREKSEL UIT DE NOTULEN VAN DE GEMEENTERAAD

Zitting van 18 december 2007

Jean-Pierre De Clercq, Burgemeester-Voorzitter - Luc Vandekerckhove, Marcel Dendauw, Marie-Thérèse Lapeere, Yves Vercruysse, Eric D'Hoop, Geert Verstraete, Schepenen - Herman De Witte, Wilfried Vanacker, Ludwig Pillen, Marnick Goossens, Hilde Vankeirsbilck, Ann Defour, Robrecht Kindt, Kurt Windels, Francky Demaeght, Jan Defreyne, Georges Barbary, Els Leysen, Martine Verhamme, Raadsleden - ir. Dominik Ronse, Gemeentesecretaris

Bijeen in openbare zitting

BIBLIOTHEEK

30 Goedkeuring Bibliotheekbeleidsplan 2008-2013

De Raad,

Gelet op het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 11 januari 2002 ter uitvoering van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid;

Gelet op de wijziging van het decreet houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid van 23 december 2005;

Gelet op de wijziging van het decreet houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid van 13 juli 2007;

Gelet op het ministerieel besluit van 13 februari 2007 betreffende de wijziging van de structuur van het bibliotheekbeleidsplan;

Gelet op het gunstig advies gegeven op de vergadering van het beheersorgaan van de bibliotheek op 3 december 2007;

Gelet op het ontwerp bibliotheekbeleidsplan in bijlage;

BESLUIT: eenparig

artikel 1: Het bijgevoegd ontwerp bibliotheekbeleidsplan wordt goedgekeurd.

artikel 2: Het bibliotheekbeleidsplan wordt samen met dit gemeenteraadsbesluit en het advies van het beheersorgaan tegen 31 december 2007 overgemaakt aan de Vlaamse minister bevoegd voor cultuur.

Namens de Gemeenteraad,

In opdracht,

De Gemeentesecretaris,
(get.) ir. Dominik Ronse

De Burgemeester-Voorzitter,
(get.) Jean-Pierre De Clercq

Voor eensluidend afschrift, na delegatie,

Ingelmunster, 21 december 2007

Lieve De Doncker

Bibliothecaris,

